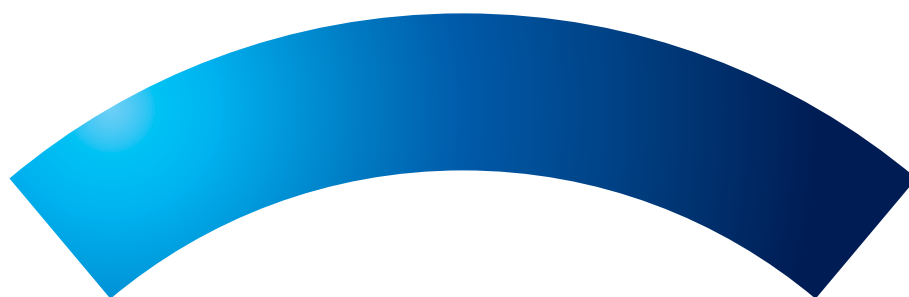

PZU Kindlustus

Ehituse koguriski-
kindlustuse tingimused

Ehituse koguriskikindlustuse tingimused

CA100/2015

Kehtivad alates 03.11.2015

Sisukord

Tingimuste kohaldamine	4
I osa – Varakindlustuse kaitse	4
2. Varakindlustuse kindlustusobjekt	4
3. Varakindlustuse kindlustusjuhtum	4
4. Varakindlustuse välistused	4
5. Kindlustusväärtus. Kindlustussumma	5
6. Alakindlustus. Ülekindlustus. Topeltkindlustus. Omavastutus	5
7. Kindlustuskaitse jõustumine ja lõppemine. Kindlustuskaitse ajaline kehtivus	6
8. Kindlustuskaitse kehtivus aastamahu lepingu korral	6
9. Kahju suuruse ja kindlustushüvitise arvutamine	6
II osa – Vastutuskindlustuse kaitse	7
2. Vastutuskindlustuse kindlustusobjekt	7
3. Vastutuskindlustuse kindlustusjuhtum	7
4. Vastutuskindlustuse välistused	7
5. Vastutuskindlustuse hüvitislimiit	8
6. Kahjusumma arvutamine, Kindlustushüvitise arvutamine ja maksmine	8
III osa – Tegevus kindlustuslepingu kehtivuse ajal ja kahjujuhtumi korral	8
2. Tegutsemine kahjujuhtumi korral	8
3. Kindlustushüvitise vähendamine ja selle väljamaksmisest keeldumine.	9
IV osa – Ehituse koguriskikindlustuse eritingimused	10
002 Ristvastutuse kindlustuskaitse	10
003 Harilik hooldusperioodi kindlustuskaitse	10
004 Laiendatud hooldusperioodi kindlustuskaitse	10
006 Lisatasud ületundide, öötöö, riiklikel pühadel töötamise eest, kiirvedude lisakulu.	10
007 Õhustranspordi lisakulud.	10
010 Välistus – üleujutus.	10
013 Varakindlustuse kaitse ladustamisel väljaspool ehitusplatsi	10
100 Kindlustuskaitse masinate ja seadmete testimisel	10
102 Maa-aluseid kaableid, torustikke ja muid maa-aluseid kommunikatsioone puudutavad eritingimused	11
113 Ehitusmaterjali maismaal transportimisel tekkinud kahju	11
115 Projekteerimisvead	11
117 Vee, kanalisatsiooni või muu välistrassi torustike ehitamisel tekkinud kahju	11
119 Tellija olemasolev ehitus või Kindlustatule kuuluv või tema valduses või kontrolli all olev ehitus	11
120 Vibratsioon, toestuselementide eemaldamine või nõrgestamine	12
121 Vaiatöid, vundamente, tugimüüre ja sulundseinu puudutavad eritingimused	12
V osa - Ohutusnõuded	12

Tingimuste kohaldamine

Käesolevaid Ehituse koguriskikindlustuse tingimusi kohaldatakse koos PZU Kindlustuse Kindlustuslepingute üldtingimustega. Vastuolude korral lähtutakse käesolevates tingimustes sätestatud. Käesolevates ehituse koguriskikindlustuse tingimustes ja PZU Kindlustuse kindlustuslepingute üldtingimustes reguleerimata küsimustes juhendavad kindlustuslepingu pooled võlaõigusseadusest ja muudest kehtivatest õigusaktidest.

I osa – Varakindlustuse kaitse

1. Mõisted
- 1.1. Kindlustusvõtja ja kindlustatud isik.
- 1.1.1. Kindlustusvõtjaks võib olla ehitatava ehitise või monteeritava seadme suhtes kindlustushuvi omav isik (nt. tellija, peatöövõtja, alltöövõtja).
- 1.1.2. Kindlustatud isik on kindlustuslepingus märgitud isik, kelle varalised huvid on kindlustatud. Kui kindlustuslepingus ei ole sätestatud teisiti, loetakse kindlustatud isikuteks ehitusettevõtja, tellija ja/või ehitusobjekti või monteeritava seadme omanik.
- 1.1.3. Kui kindlustatud ei ole kindlustuslepingus märgitud, loetakse kindlustatuks kõik kindlustatud Tööde teostamiseks sõlmitud lepingute osapooled, näiteks tellija, peatöövõtja, alltöövõtjad.
- 1.1.4. Töid teostaval ehitusettevõtjal (peatöövõtjal ja alltöövõtjatel) peab olema õigusaktidega nõutav kvalifikatsioon, litsents, registreering, tegevusluba, majandustegevuse teade vms.
- 1.2. Kindlustusvõtjaga samastatud isikud on sätestatud Kindlustuslepingute üldtingimustes.
- 1.3. Kindlustuskoht on kindlustuslepingus märgitud aadressil asuv ehitusplats või maa-ala, kus tehakse ehitus- või montaažitöid.
- 1.4. Hooldustööd – ehituse töövõtulepinguga (või muu lepinguga) sätestatud tööd, mida ehitusettevõtte on kohustatud tegema pärast kindlustusobjekti või selle osa suhtes põhilise kasutusvalmiduse akti alla kirjutamist.
- 1.5. Puudulik Töö – kindlustatud ehitus – või montaažitöö läbiviimisega seotud tegevus või ehitustehnoloogiline protsess, mille sooritamine või tulemus ei vasta kohalikul ehitusturul kehtivatele õigusaktidele, (ehitus)normidele ja/või heale (ehitus)tavale.
- 1.6. Defektne materjal – mittekvaliteetne või mittesobiv materjal või seadmed/varustus, mis ei täida kindlustusobjekti koostisosana kindlustuskohas oma funktsiooni või materjal, mis sai kahjustada puuduliku käsitlemise tõttu või mittesobiva ladustamise tõttu kindlustusobjektil.
- 1.7. Projekteerimisviga – ehitusprojekti (töö- ja/või tehniline projekt) koostamisel ehitamise tehniliste nõuete rikkumise tulemusel projekteerija tehtud viga.
- 1.8. Turvatud ehitusplats – tarastatud (suletud) territoorium, kus on töövälisel ajal mehitatud valve või automaatne valvesignalisatsioon väljundiga ööpäevaringselt mehitatud koha või turvaettevõtte valvepulti.
- 1.9. Väiketööriistad – tööriistad, mille mass on alla 50kg.
- 1.10. Kindlustusandja regressiõigus - Kindlustusandjale läheb tema poolt hüvitatava kahju ulatuses üle kindlustusvõtjale või kindlustatud isikule kolmanda isiku vastu kuuluv kahju hüvitamise nõue.
- 1.11. Esimese riski kindlustus – kindlustusobjekti suh-

tes kokkulepitud kindlustushüvitise ülempiir. See on suurim väljamakstav summa ühe kindlustusjuhtumi kohta, mille korral alakindlustuse tingimusi ei rakendata.

- 1.12. Ohutusnõuded - kohustus järgida Kindlustuslepingus loetletud nõudeid, õigusakte ja muid valdkonnaspetsiifilisi kirjalikult kehtestatud nõudeid selleks, et kahjude tekkimise võimalust vältida või vähendada.
- 1.13. Eritingimused – kindlustuspoliisile märgitud ja/või kindlustuslepingule lisatud tingimused, millega kas laiendatakse, kitsendatakse või täpsustatakse Ehituse koguriskikindlustuse tingimustes sätestatud kindlustuskaitset. Vastuolu korral eritingimustes sätestatu ning Ehituse koguriskikindlustuse tingimuste vahel kohaldatakse eritingimustes sätestatud.

2. Varakindlustuse kindlustusobjekt

- 2.1. Varakindlustuse kaitse kindlustusobjekt on tellija ja ehitusettevõtte vahelises kirjalikus töövõtulepingus sätestatud kõik ehitus-, monteerimis-, paigaldus-, rekonstrueerimis-, remondi- ja lammutustööd (edaspidi Töö).
- 2.2. Kindlustusobjektiks on ka kindlustuskohas olevad ja Töö täitmiseks kasutatavad ehitusmaterjalid, monteeritavad seadmed, ehitusmasinad, ehitustööriistad ja ehitusplatsi sisseseade.
- 2.3. Kindlustusobjektiks on ka varakindlustuse kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkivad koristuskulud. Koristuskuludeks loetakse mõistlikke ja vältimatuid kulutusi kindlustusobjekti jäänuste lammutamiseks, kogumiseks, pakendamiseks, äraveoks ja utiliseerimiseks.
- 2.4. Kindlustatud on ainult kindlustuslepingus märgitud kindlustusobjektid.
- 2.5. Kindlustusandja ja kindlustusvõtja võivad kokku leppida ka muude kindlustusobjektide kindlustamises, märkides need kindlustuspoliisil.
- 2.6. Kindlustusobjektiks ei ole:
  - 2.6.1. vee- ja õhusõidukid;
  - 2.6.2. plaanid, joonised, saatelehed, raha, lepingud, aktid, väärtpaberid, pangatšekid või muud dokumendid;
  - 2.6.3. pakkematerjal (konteinerid, kastid, pakkealused jms);
  - 2.6.4. projekteerimistööd.

3. Varakindlustuse kindlustusjuhtum

- 3.1. Varakindlustuse kaitse kindlustusjuhtum on kindlustusobjekti kahjustumine, hävimine või kaotamine kindlustuskohas äkilise ja ettenägematu sündmuse tõttu kindlustuskaitse kehtivuse ajal põhjusel, mis ei ole välistatud käesolevate kindlustustingimuste punktis 4 või mõne muu põhjuse tõttu, mis on kindlustusandja ja kindlustusvõtja vahel eritingimustega kokku lepitud ning kindlustuspoliisil märgitud.

4. Varakindlustuse välistused

- 4.1. Lisaks käesolevas peatükis toodud välistustele kohaldatakse Kindlustuslepingute üldtingimustes toodud välistusi. Kui kindlustuslepingus ei ole sätestatud teisiti, ei maksta kindlustushüvitist kindlustatud vara hävimise, kahjustumise või kadumise eest, mille põhjuseks on:
  - 4.1.1. tööde täielik või osaline peatamine;
  - 4.1.2. raske hooletus - kahju, mis on tingitud ehituspro-

- jekti ja/või -normide eiramisest või ehitustehnoloogia teadlikust rikkumisest;
- 4.1.3. mistahes rahalised nõuded (saamata jäänud tulu, trahvid, viivised, intressid), mis tulenevad lepingu rikkumisest, muutmisest, tähtaja edasi lükkamisest, lepingust taganemisest, maksevõimetusest;
  - 4.1.4. projekteerimisviga;
  - 4.1.5. ehitusmaterjalide või seadmete viga, mille eest vastutab tootja, maaletootja, edasimüüja või rendileandja;
  - 4.1.6. Defektne materjal või Puudulik Töö. Ei hüvitata kahju defektse materjali parandamiseks, asendamiseks, puuduste kõrvaldamiseks. Kui Defektne materjal või Puudulik Töö põhjustab kahju kindlustusobjekti kvaliteetsel osale, hüvitab kindlustusandja kvaliteetsel osale tekkinud kahju kindlustuslepinguga kindlaksmääratud ulatuses;
  - 4.1.7. oksüdeerumine, kindlustusobjekti kasutamisest või mittekasutamisest tingitud kulumine, korrodeerumine, seenetamine, katlakivi tekkimine, metalli väsimine, liigniiskus, ilmastikuolud, väliskeskonna tingimused või muu sarnane pikaajaline protsess;
  - 4.1.8. seadmete või ehitusmaterjalide mitteotstarbeline, ebaõige või ebatavalistes tingimustes kasutamine, tootjajuhiste eiramine;
  - 4.1.9. masinate ja seadmete elektrilised ja mehaanilised rikked, masinaosade purunemine, ebapiisav hooldamine ja õlitamine, vale kütus, jahutus- või muude vedelike jäätumine, vedelike leke;
  - 4.1.10. vargus ja /või vandalism, kui puuduvad hoonesse või territooriumile sissemurdmise jäljed või vargus on toime pandud lukustamata hoonest või turvamata ehitusplatsilt;
  - 4.1.11. kindlustusobjekti kahjustumine, hävimine või kadumine, mis avastati alles inventuuri või ülevaatusel käigus;
  - 4.1.12. kindlustushüvitist ei maksta, kui kahjujuhtumi põhjuseks on kindlustusvõtja või temaga võrdsustatud isiku (kindlustatud isiku) tegevus alkoholijoobes, narkootikumide, toksiliste või muude psühhotroopsete ainete mõju all. Kui kahju põhjustanud isik keeldub vahetult pärast kahju tekkimist joovet tuvastamast, loetakse, et ta oli kahju tekkimise ajal alkoholi, narkootikumide või psühhotroopsete ainete mõju all. Sama kehtib juhul, kui eelnimetatud aineid tarvitati pärast kahju tekkimist, kuid enne politsei kohalesaatumist või joobe tuvastamise ettepaneku tegemist.
  - 4.1.13. tuumarelv, sõda või sõjalise operatsiooni taoline olukord, ülestõus, rahvarahutus, streik, töökatkestus, terrorism, tuumaenergia või radioaktiivsus;
  - 4.1.14. vara arestimine, konfiskeerimine või hävitamine võimuorganite korraldusel;
  - 4.1.15. maavärin või seismiline aktiivsus;
  - 4.1.16. keskkonna, so pinnase, õhu ja vee saastumine;
  - 4.1.17. asbesti kahjulik mõju;
  - 4.1.18. igat liiki andmetöötlussüsteemi rikked, andmete või elektrooniliste andmetöötlusmeetodite ja -raken-duste väär kasutamine, arvutiviiruste rünnakud, hooletus andmete asendamisel või täiendamisel kindlustatud isiku elektroonilises andmetöötlussüsteemis;
  - 4.1.19. kui kahju tekkimine oli ettenähtav ja ootuspärane.

5. Kindlustusväärtus. Kindlustussumma

- 5.1. Töö kindlustusväärtus on kindlustuspoliisil märgitud ehitus- või montaažobjekti lõplik maksumus objekti valmimisel sh ehitusmaterjalide ja seadmete maksumus, nende veokulud, teenus- ja töötasud, võimalikud tollimaksud ja lõivud.
- 5.2. Ehitiste ja monteeritavate seadmete kindlustusväärtuseks on nende taastamisväärtus.
  - 5.2.1. Taastamisväärtus:
    - a. Ehitise puhul – taastamisväärtus, st samaotstarbelise ja sama kujunduse, mõõtmete ja töökvaliteediga ehitise uuesti ehitamise maksumus samade või võrdväärsete materjalide ja asukohaspetsiifiliste seadmete abil.
    - b. Monteeritavate seadmete puhul – asendusväärtus, st kulud mis on seotud uue samaotstarbelise ja sama liiki ja sorti, sama kvaliteedi ja võimsuse ning samasuguste muude parameetritega vara soetamise või valmistamisega k.a transpordi- ja/ või paigalduskulud ja muud vajalikud kulutused. Juhul, kui samasuguste parameetritega varustust ei ole enam võimalik osta või sellist varustust ei ole muul põhjusel saadaval või kui soetamiskulud on ebamõistlikult suured, on asendusväärtuseks kindlustatud seadmete võimalikult ligilähedase seadmete soetamise või valmistamise kulud, k.a transpordi- ja/ või paigalduskulud ja muud vajalikud kulutused millest on maha arvatud tehnoloogiliste täienduste väärtus;
    - c. Ehitusmaterjali puhul – vara uuesti soetamise või valmistamise kulud, ent mitte üle keskmise turuhinna, mida on võimalik saada vara müümisel vabal turul;
- 5.3. Kindlustussumma on poolte vahel kokku lepitud maksimaalne väljamaksusumma kindlustusjuhtumi kohta. Kindlustussumma on sätestatud kindlustuspoliisil või mujal kindlustuslepingus igale kindlustusobjektide rühmale või eraldi igale kindlustusobjektile.
- 5.4. Töö kindlustussumma on võrdne Töö kindlustusväärtusega. Aastamahu kindlustuslepingu korral peab kindlustussumma olema võrdne kindlustuslepingu kestel läbiviidavate ehitustööde koguväärtusega.
- 5.5. Kindlustussumma ei vähene väljamakstud kindlustushüvitise võrra.
- 5.6. Juhul, kui lepatakse kokku lisakaitsete või -objektide kindlustamises, on iga lisakaitse või -objekti kindlustussummaks kokku lepitud hüvitislimiit esimese riski põhimõttel. Selliste lisakaitsete või -objektide hulka kuuluvad näiteks kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkivad koristuskulud, ehitustööriistad ja ehitusplatsi sisseseade, olemasolev ehitis.
- 5.7. Hüvitislimiit väheneb väljamakstud kindlustushüvitise võrra.

6. Alakindlustus. Ülekindlustus. Topeltkindlustus. Omavastutus

- 6.1. Alakindlustus. Juhul kui kindlustuslepingus sätestatud kindlustussumma on väiksem kui kindlustatud vara kindlustusväärtus kindlustusjuhtumi päeval, kehtib alakindlustamise tingimus: kahjusumma korrutatakse läbi kindlustussumma ja kindlustusobjekti kindlustusväärtuse jagatisega. Alakindlustust ei kohaldata, kui kindlustuslepingus on sätestatud esimese riski kindlustuse põhimõte.
- 6.2. Juhul kui kindlustatud Töö kindlustusväärtus suu-

reneb kindlustusperioodi jooksul kuni 10% võrreldes kindlustusväärtusega kindlustuslepingu sõlmimise ajal, ei kohaldata alakindlustamise tingimust. Sellisel juhul ei või kindlustushüvitis ületada kindlustuslepingus sätestatud kindlustussummat.

- 6.3. Ülekindlustus. Kui kindlustuslepingus sätestatud kindlustussumma on suurem kui kindlustusväärtus (edaspidi „ülekindlustus“), ei ületa selle kindlustuslepingu alusel maksmisele kuuluv kindlustushüvitis kindlustusväärtust.
- 6.4. Topeltkindlustus. Juhul kui kindlustatud isikule kuulub sama kahju eest maksmisele kindlustushüvitis mitme kindlustuslepingu alusel (edaspidi „topeltkindlustus“), maksab iga kindlustusandja hüvitatist vastavalt oma vastutuse proportsioonile, kusjuures kindlustushüvitiste kogusumma ei või ületada tekkinud kahju summat.
- 6.5. Kui varakindlustuse osas on määratud mitu omavastutust ja sama kindlustusjuhtumi tagajärjel kahjustuvad või hävivad rohkem kui üks samale kindlustuspoliisile märgitud ja samas kindlustuskohas asuvat varakindlustuse kindlustusobjekti, rakendatakse ainult ühte suurimat omavastutust, välja arvatud juhul, kui poliisile pole märgitud teisiti.

7. Kindlustuskaitse jõustumine ja lõppemine.

Kindlustuskaitse ajaline kehtivus

- 7.1. Lisaks Kindlustuslepingute üldtingimustes sätestatud kehtivad järgmised tingimused:
  - 7.1.1. Kindlustuskaitse algab kindlustuslepingus määratud ehitusperioodi alguspäeval, kuid mitte enne Tööde algust. Tööde alguseks loetakse Töödeks kasutatava vara (ehitusmaterjalide, -masinate, abivahendite jms) kindlustuskohta jõudmine.
  - 7.1.2. Ehitusperioodi kindlustuskaitse lõpeb kindlustuslepinguga hõlmatud Tööde üleandmise-vastuvõtmise hetkel, kuid mitte hiljem, kui kindlustuslepingus märgitud ehitusperioodi viimasel päeval.

8. Kindlustuskaitse kehtivus aastamahu lepingu korral

- 8.1. Aastamahu leping on ehitus ja -montaažitööde kindlustuse leping, mille alusel kindlustatakse kindlustusperioodi jooksul kindlustusandjale deklareeritud Töid.
- 8.2. Aastamahu lepinguga lepitakse kokku üldised tingimused, mis kehtivad kõigile aastamahu lepingu kindlustusobjektidele.
- 8.3. Kindlustusobjektiks on kindlustusperioodi jooksul kindlustusandja poolt kehtestatud deklaratsiooni vormil kindlustusandjale esitatud üksikobjektide Tööd, mille:
  - 8.3.1. ehitus-ja/või montaažitöödega alustatakse kindlustusperioodil.
  - 8.3.2. Tööde lõplik maksumus ei ületa kindlustuslepingus sätestatud maksimaalset üksikobjekti maksumust.
  - 8.3.3. ehitusperioodi kestus ei ületa 12 kalendrikuud.
  - 8.3.4. deklaratsiooni kinnituse on kindlustusandja saanud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kindlustusvõtjale.
- 8.4. Aastamahu lepingus märgitud kindlustussummad kehtivad kõigi deklareeritud kindlustusobjektide kohta kokku.
- 8.5. Kui kindlustuspoliisile ei ole märgitud erikokkulepet, ei ole aastamahu lepinguga kindlustatud järg-

mised objektid:

- 8.5.1. vesiehitised (sh paisud, veehoidlad jms) ja sadamarajatised (sh kaid, muulid, põhjasüvendustööd, jms);
- 8.5.2. sillad, viaduktid, tunnelid;
- 8.5.3. kaevandustes asuvad ehitised ja/või seadmed;
- 8.5.4. ulatuslikud pinnasetööd (prügilad jms);
- 8.5.5. raudteed, raudteerajatised;
- 8.5.6. lennuväljad, lennuväljal asuvad ehitised;
- 8.5.7. energiatootmisjaamad (hüdroelektrijaamad, soojuse- ja elektri koostootmisjaamad, tuulegeneraatorid jms);
- 8.5.8. kasutatud seadmete montaaž.
- 8.6. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust kahju suhtes, mis on toimunud kindlustusandjale deklareerimata üksikobjektidel või üksikobjektiga.

9. Kahju suuruse ja kindlustushüvitise arvutamine

- 9.1. Kahjusumma on:
  - 9.1.1. ehitatava ehitise ja/või monteeritava seadme puhul - kindlustusobjekti kindlustusjuhtumieelse seisundiga sarnasesse seisundisse viimiseks vajalik rahasumma
  - 9.1.2. ehitusmasinate, ehitustööriistade ja ehitusplatsi sisseseade puhul - kui kindlustusobjekti on võimalik taastada, loetakse kahjusummaks kindlustusobjekti taastamise kulu. Kui kindlustusobjekti ei ole võimalik taastada, loetakse kahjusummaks sarnase jõudlusega, sarnaste tehniliste omadustega, sarnase amortisatsiooniga ning sarnase eeldatava kasutusajaga objekti asendusväärtus vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist. Kui kahjusumma on suurem kui kindlustusobjekti turuväärtus (turuhind), loetakse kahjusummaks alati kindlustusobjekti turuväärtus.
- 9.2. Kahjusumma ei hõlma kulusid, mida võidakse kanda siis, kui kindlustusjuhtumit ei ole toimunud, st kindlustusobjekti täienduste, paranduste, tavapärase hoolduse ja jooksva regulaarse remondi kulu.
- 9.3. Kahjusumma hõlmab osalisi remondikulusid ainult juhul kui teostatav parandus on osa lõplikest remondi tööddest, mis ei suurenda remondi tööde kogukulu.
- 9.4. Kui kahjusumma on suurem kui vastava kindlustusjuhtumi või kindlustusobjekti hüvitislimiit, loetakse kahjusumma võrdseks hüvitislimiidiga.
- 9.5. Kindlustushüvitis kahjustatud või hävinud vara eest arvutatakse kahju suuruse alusel, võttes arvesse topeltkindlustust, alakindlustust ja ülekindlustust. Väljaarvutatud kahjuhüvitise summast arvatakse maha kindlustuslepingus või kindlustustingimustes sätestatud omavastutus. Iga kindlustusobjekti (eseme) eest makstav kindlustushüvitis ei või ületada asjaomase kindlustusobjekti (eseme) kindlustussummat.
- 9.6. Teostatud töödelt, ostetud materjalidelt ja muudelt kuludelt tasutud käibemaks arvatakse kahjusumma hulka ainult siis, kui see on lepingu sõlmimise ajal arvestatud vara kindlustusväärtuse ja kindlustussumma hulka ning kindlustushüvitise saamiseks õigustatud isikul ei ole õigus vastavat maksu tasaarvestada või tagasi saada.
- 9.7. Kindlustuslepingu pooled võivad palgata eksperte ja kasutada nende järeldusi kahju põhjuse, kahju ulatuse ning kindlustushüvitise suuruse kindlaks-

- tegemisel.
- 9.8. Kindlustusandja maksab kindlustushüvitise tingimusele, et kindlustatud ehitise taastatakse kindlustuskohas või kindlustushüvitist kasutatakse kindlustatud vallasasja parandamiseks või asendamiseks ja selle kohta on esitatud kindlustusandjale vajalikud kuludokumendid
- 9.9. Kui osa kindlustatule tekitatud kahjust on hüvitatud kahju tekitamise eest vasutava isiku poolt, makstakse kindlustushüvitis summas, millest on maha arvatud kahju tekitaja poolt tasutud summa.

II osa – Vastutuskindlustuse kaitse

1. Mõisted
  - 1.1. Tsiivilvastutus - kohustus kompenseerida asjakahju ja /või isikukahju, mis on põhjustatud kolmandale isikule kindlustatud isiku tegevuse või tegevusetuse tagajärjel.
  - 1.2. Kahjunõue - kirjalik avaldus, mille alusel Kolmas isik taotleb kindlustatud isikult talle tekitatud asjakahju ja/või isikukahju hüvitamist ning millele Kindlustusandja saab tugineda kahju hüvitamisel.
  - 1.3. Õigusabikulud - nõuete menetlemisel kindlustatud isiku õigusabile, ekspertiisile ja kohtupidamisele kulutatud summa.
  - 1.4. Isikukahju - alljärgnev kolmandale isikule kehvast tekitamisest, tervise kahjustamisest või kolmanda isiku surma põhjustamisest tulenev kahju:
    - 1.4.1. Mõistlikud ja vajalikud ravikulud ning mõistlikud ja vajalikud kulutused toimetulekuks vajalike abivahendite soetamiseks ja kasutamiseks.
    - 1.4.2. Kolmanda isiku ajutisest töövõimetusest tulenev sissetuleku kaotus või vähenemine.
    - 1.4.3. Kolmanda isiku püsivast töövõimetusest tulenev sissetuleku kaotus või vähenemine.
    - 1.4.4. Kolmanda isiku surmast tulenevad kahjud – hüvitatakse otsesed matusekulud ja surnud isiku ülalpeetava(te) elatise kaotus või vähenemine vastavalt Eesti Vabariigi õigusaktidega kehtestatud korrale.
  - 1.5. Asjakahju - hüvitatakse kolmandale isikule kuuluva vallas- või kinnisvara füüsilise kahjustumise või hävimise tulemusel kolmandale isikule tekitatud kahju:
    - 1.5.1. Kahjustunud asja parandamiseks tehtud mõistlikud kulutused, kui need kulutused ei ületa kahjustunud asja tegelikku väärtust;
    - 1.5.2. Hävinud asja asemele samaväärse asja soetamiseks tehtud mõistlikud kulutused, mis ei ületa hävinud asja tegelikku väärtust;
  - 1.6. Kolmas isik - isik, kes ei ole kindlustusvõtja, kindlustusvõtjaga samastatud isik, kindlustatu, objekti tellija, töövõtja, alltöövõtja või muu ehituslepingu osapool või tema ülesandel tegutsev isik sõltumata sellest, kas teda loetakse kindlustuslepingus kindlustatuks.

2. Vastutuskindlustuse kindlustusobjekt

- 2.1. Vastutuskindlustuse objekt on Kindlustatud isiku vastutus kolmandale isikule õigusvastaselt põhjustatud varaliste kahjude (isikukahju ja asjakahju) eest, mis on tekitatud kindlustuslepingus märgitud Töö käigus kindlustatu poolt ehitusperioodi jooksul enne tööde lõpetamist ja üleandmist vastavalt I osas toodud kindlustustingimustele (ehitusperioodi vastutuskindlustus).
- 2.2. Kui kindlustuslepingus on varakindlustuse kind-

lustuskaitse osas kokku lepitud hooldusperioodi kindlustuskaitse, siis on vastutuskindlustuse kindlustusobjektiks ka Kindlustatud isiku vastutus Kolmandale isikule õigusvastaselt põhjustatud varaliste kahjude eest (isikukahju ja asjakahju), mis on tekitatud kindlustuslepingus märgitud hooldusperioodil ning käesoleva kindlustuslepinguga hõlmatud hooldustööde teostamise või ehitus- või montaaživigade kõrvaldamise käigus (hooldusperioodi vastutuskindlustus).

- 2.3. Hooldusperioodi vastutuskindlustuse kindlustuskaitse alt kuuluvad hüvitamisele vaid kahjud, mis on tekitatud kindlustuslepingus märgitud hooldusperioodi ajal. Hooldustööde tegematajätmisest või mittenõuetekohasest tegemisest tingitud kahju ei hüvitata.

3. Vastutuskindlustuse kindlustusjuhtum

- 3.1. Kindlustusjuhtumiks loetakse kolmanda isiku poolt kindlustatud isiku vastu esitatud kirjalikku kahju hüvitamise nõuet kui samaaegselt on täidetud kõik alljärgnevad tingimused:
  - 3.1.1. kahjunõue esitati kindlustuslepingu kehtivuse ajal tekkinud kahju suhtes ning nõue esitati Kindlustusandjale kindlustuslepingus märgitud ehitusperioodi jooksul või hiljemalt ühe aasta jooksul arvates kindlustuslepingus märgitud ehitusperioodi lõppemisest. Hooldusperioodi vastutuskindlustuse puhul, kui kahjunõue esitati kindlustusandjale kindlustuslepingus märgitud hooldusperioodi kehtivuse ajal tekkinud kahju suhtes ning nõue esitati kindlustusandjale kindlustuslepingus märgitud hooldusperioodi jooksul või hiljemalt ühe aasta jooksul arvates kindlustuslepingus märgitud hooldusperioodi lõppemisest;
  - 3.1.2. kahju on tekkinud kindlustatu tegevusest seoses kindlustuslepingus märgitud ehitise ehitamisega, ehitus- või montaažitöödega;
  - 3.1.3. kahjunõue esitati kindlustuskohas või selle lähimbruses toimunud kahjujuhtumi kohta;
  - 3.1.4. kahjunõue esitatakse kahjude kohta, mille eest kindlustusvõtja ja /või kindlustatud isikud vastutavad vastavalt kehtivatele õigusaktidele;
  - 3.1.5. esineb põhjuslik seos kindlustusvõtja ja/või kindlustatud isiku õigusvastase teo ja tekkinud kahju vahel;
- 3.2. Kõik ühest ja samast kahju tekitamisest tekkinud kohustused loetakse üheks kindlustusjuhtumiks, mille suhtes kehtib vaid üks kindlustussumma. Kindlustusjuhtumi tekkimise ajaks loetakse esimese kahju toimumise aeg.

4. Vastutuskindlustuse välistused

- 4.1. Hüvitamisele ei kuulu Kahjunõuded järgmiste kahjude hüvitamiseks:
  - 4.1.1. mis on tingitud käesolevate tingimuste I osa punktis 4. loetletud põhjustest;
  - 4.1.2. mis on tekkinud kindlustuskohas olevale kindlustatud isiku valduses, kasutuses, kontrolli all või tema tegevuse objektiks olevale ehitisele.
  - 4.1.3. põhjustatud maa-aluse kaabli, torujuhtme või muu maa-aluse kommunikatsiooni kahjustumisest või hävimisest;
  - 4.1.4. põhjustatud vibratsioonist, toetuselementide eemaldamisest või nõrgenemisest;
  - 4.1.5. põhjustatud seotud isikule;
  - 4.1.6. kindlustatud isikute omavahelised nõuded;

- 4.1.7. mis on tekkinud kindlustatud isikule põhjusel, et ilma kindlustusandja kirjaliku nõusolekuta kindlustatu hüvitab kahju osaliselt või tunnustab nõuet, välja arvatud juhtudel, kus kindlustatu poolt kompenseeritud kahju suurus ja kolmanda isiku kahjunõude alus on mistahes mõõndusteta õige;
- 4.1.8. kui käesolevate tingimuste I osas määratletud kindlustusobjekt on kasutusele võetud enne Tööde üleandmis-vastuvõtmise akti alla kirjutamist;
- 4.1.9. tekitatud on mittevahaline (moraalne) kahju;
- 4.1.10. nõue on seotud kolmanda isiku finantskahjuga;
- 4.1.11. nõuded, mis kuuluvad hüvitamisele vastavalt liikluskindlustuse seadusele või muule kindlustuslepingule;
- 4.1.12. nõuded, mille aluseks on kindlustatule esitatud seadusjärgsed trahvinõuded, intressid, viivised ja muud kahjule lisanduvad sanktsioonid;
- 4.1.13. kindlustatud isiku lepingulisest vastutusest tulenev kahju;
- 4.2. Kindlustusandja ja Kindlustusvõtja võivad eritingimustes kokku leppida kindlustuskaitse laiendamise osas. Eritingimus kehtib vaid juhul, kui selle tekst on märgitud kindlustuspoliisile või kui kindlustuspoliisil on viide dokumendile, milles on sätestatud kokkulepitud eritingimus.

5. Vastutuskindlustuse hüvitislimiit

- 5.1. Hüvitislimiit on kindlustusandja ja kindlustusvõtja poolt kokku lepitud ning kindlustuslepingus märgitud summa, mille ulatuses hüvitatakse kindlustusjuhtumi tõttu tekkinud kahju.
- 5.2. Hüvitislimiit on maksimaalselt väljamakstav hüvitis kõikide kindlustusperioodi jooksul tekkinud erinevate nõuete kohta.
- 5.3. Hüvitislimiit väheneb väljamakstud kindlustushüvitise võrra.

6. Kahjusumma arvutamine, Kindlustushüvitise arvutamine ja maksmine

- 6.1. Kindlustushüvitiseks, mis ei ületa kindlustuspoliisil märgitud hüvitislimiiti ja arvesse võttes omavastutust, hüvitatakse:
  - 6.1.1. Kindlustusjuhtumi tagajärjel kolmandale isikule tekkinud otsene varaline kahju (isikukahju ja/või asjakahju);
  - 6.2. Õigusabikulud hüvitab kindlustusandja juhul, kui see on vajalik nõude tõrjumiseks ja kindlustatu õiguste kaitseks. Hüvitamisele kuuluvad ainult kindlustusandjaga eelnevalt kooskõlastatud mõistliku suurusega ja vajalikud õigusabikulud;
  - 6.3. Lisaks hüvitatakse vastavalt kindlustusandja juhistele pärast kahjujuhtumit tehtud põhjendatud ja vajalikud kulutused kahju vähendamiseks.

III osa – Tegevus kindlustuslepingu kehtivuse ajal ja kahjujuhtumi korral

- 1. Kindlustusvõtja, kindlustatu, soodustatud isiku ja kindlustusandja õigused ja kohustused kindlustusperioodil
  - 1.1. Kindlustusvõtja kohustused laienevad ka kindlustusvõtjaga seotud ja samastatud isikutele (edaspidi kindlustusvõtja). Lisaks Kindlustuslepingute üldtingimustes sätestatud õigustele ja kohustustele on Kindlustusvõtja kohustatud:
    - 1.1.1. informeerima kindlustusandjat 10 (kümne) tööpäeva jooksul sama vara ja riskide suhtes kindlus-

tuslepingu sõlmimisest teise kindlustusandjaga. Kindlustusandjale esitatavas teates peab kindlustusvõtja esitama andmed teise kindlustusandja, teise lepinguga kindlustatava vara, kindlustussummade ja kindlustatud riskide kohta;

- 1.1.2. informeerima Kindlustusandjat 5 (viie) tööpäeva jooksul asjaolust, kui kindlustusobjektiks oleva Töö väärtus muutub rohkem kui 10%;
- 1.1.3. esimesel võimalusel teavitama kindlustusandjat ehitise või ehitus- või montaažitööde üleandmise aja muudatusest (ehitusperioodi pikenedes võrreldes kindlustuslepingus märgituga). Kui Tööde tegemise aeg pikeneb üle kindlustuslepingus märgitud ehitusperioodi, võib viimast kindlustusandja ja kindlustusvõtja kokkuleppe alusel pikendada. Kindlustusperioodi pikendamisel on kindlustusandjal õigus täiendavale kindlustusmaksle;
- 1.1.4. informeerima kindlustusandjat asjaoludest, mis võivad olla aluseks kindlustusvõtja vastu nõude esitamiseks (nt. kohustuste rikkumine, kahju tekkimine, kohtumenetluse algatamine) viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 5 (viie) tööpäeva jooksul.

2. Tegutsemine kahjujuhtumi korral

- 2.1 Lisaks Kindlustuslepingute üldtingimustes sätestatud õigustele ja kohustustele, on kindlustusandjal õigus:
  - 2.1.1. edasi lükata kindlustushüvitise väljamaksmist, kuni kindlustusvõtja:
    - a. esitab nõutavad dokumendid kindlustusjuhtumi toimumise tõendamiseks;
    - b. esitab nõutavad dokumendid kahju suuruse (kahjusumma) tõendamiseks;
    - c. kui kindlustusvõtja, kindlustatud isiku või nendega seotud isiku vastu esitatakse nõue tsiviilkorras või alustatakse kriminaal- või haldusmenetlust ja vastava menetluse tulemusel on võimalik tuvastada kindlustusjuhtumi toimumise ja kahjuhüvitise suuruse ja väljamaksmise kohustusega seonduvaid olulisi asjaolusid olukorras, kus nende asjaolude tuvastamine muude allikate kaudu on raskendatud või võimatu võib kindlustusandja otsustada kindlustushüvitise väljamaksmise küsimuse pärast seda, kui vastavas menetluses on tehtud sisuline otsus. Kindlustusandja ei saa kasutada eelnimetatud õigust, kui andmeid kindlustusjuhtumi oluliste asjaolude kohta on võimalik hankida muudest allikatest ja hüvitamisega viivitamine oleks kujunenud olukorras kindlustusvõtja huvisid ebamõistlikult kahjustav;
  - 2.1.2. kindlustushüvitise maksmisel on kindlustusandjal õigus hüvitisest kinni pidada kindlustuslepingus ette nähtud tasumata kindlustusmaksed sõltumata sellest, kas kindlustusmaks tasumise tähtpäev on saabunud;
  - 2.1.3. pärast kindlustushüvitise väljamaksmist läheb kindlustusandjale üle nõudeõigus kolmandate isikute vastu, kes on kahjude tekkimises süüdi või vastutavad kahjude tekitamise eest.
- 2.2. Lisaks Kindlustuslepingute üldtingimustes sätestatud õigustele ja kohustustele on kindlustusvõtja kahjujuhtumi toimumisel kohustatud:
  - 2.2.1. teavitama kahjujuhtumist esimesel võimalusel pädevaid ametiasutusi (politiseid vargusest, tuletõrje- ja päästeametit tulekahjust, politseid ja päästeteenistust plahvatusest).
  - 2.2.2. teatama kindlustusandjale kahjujuhtumi toimumi-

- sest viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 5 (viie) tööpäeva jooksul. Teade peab sisaldama täpset informatsiooni kõikide selleks momendiks teadaolevate asjaolude kohta, mis kahjujuhtumiga seonduvad.
- 2.2.3. tagama kahjustatud vara allesoleku kahjujuhtumi järgses seisundis, kuni Kindlustusandja esindaja saabub kahjustatud vara üle vaatama, välja arvatud juhul, kui kindlustusandja esindaja kinnitab kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, et see ei ole vajalik. Kui kindlustusandja esindaja annab vara või selle jäänuste kaitsmise kohta mingeid juhiseid, tuleb need täita. Nende juhistega seoses kantud kulud arvatakse kahjusumma sisse.
- 2.2.4. viivitamatult vastavalt võimalustele ja asjaoludele rakendada kõiki mõistlikke meetmeid kahjude suurenemise vältimiseks, kindlustatud eseme päästmiseks ja kahju vähendamiseks. Need kulud arvatakse kahjusumma sisse, olenemata sellest, kas nende kulude kandmisega saavutati soovitud tulemus või mitte.
- 2.2.5. Kindlustusvõtja peab esitama kindlustusandjale kõik olemasolevad dokumendid, tõendid ja täieliku teabe, mida on vaja kahjude eest vastutavate isikute vastu nõude esitamiseks ning tegema kindlustusandjaga koostööd viimasele üle läinud tagasinõude õiguse teostamisel.
- 2.2.6. esitama kõik olemasolevad dokumendid ja andmed kindlustusobjekti seisukorra ja väärtuse vähendamise kohta. Kindlustusandja nõudmisel peab kindlustusvõtja või kindlustatud isik esitama ka dokumendid kindlustusjuhtumi asjaolude ja tagajärgede kohta ning kahjusumma kohta, mida kindlustusvõtjal või kindlustatud isikul on seaduse või muude õigusaktide kohaselt õigus saada.
- 2.2.7. Juhul kui kindlustusvõtjani on jõudnud informatsioon, et seoses kahjujuhtumiga on selleks pädevate riiklike institutsioonide poolt algatatud uurimine, järelevalve- ja/või kohtumenetlus või on kolmandate isikute poolt esitatud nõudeid kahju hüvitamiseks algatatakse kohtumenetlus kahjude kompenseerimiseks tuleb sellest koheselt kindlustusandjat teavitada, isegi juhul, kui kahjujuhtumi kohta on eelnevalt teavitatud
- 2.3. Kindlustusvõtja täiendavad kohustused vastutuskindlustuse kahjujuhtumi toimumisel:
- 2.3.1. kindlustusvõtja peab kindlustusandjale teatama tema vastu kahjunõude esitamisest viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 5 (viie) tööpäeva jooksul arvestes vastava nõude kättesaamise momendist. Teade peab olema esitatud vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- 2.3.2. kindlustusvõtja ei ole õigustatud tema vastu esitatud kahjunõuet ilma kindlustusandja eelneva nõusolekuta täielikult või osaliselt tunnistama ja/või rahuldama.
- 2.3.3. viivitamata võtma tarvitusele meetmed kahjunõude suurenemise ärahoidmiseks.
- 2.3.4. esitama kõik tõendid ja dokumendid kahjunõude asjaolude ja suuruse kohta.
- 3.1.1 kui kindlustusvõtja, kindlustatud isik või soodustatud isik ei ole nõuetekohaselt täitnud käesolevate kindlustustingimuste III osa punktides 1.1.2, 2.2.1 ja 2.2.6 sätestatud kohustusi ja selle tulemusel tekkisid või suurenesid kahjud;
- 3.1.2. kindlustusvõtja ja/või kindlustatud isik ja/või soodustatud isik ei rakenda mõistlikke meetmeid, mis võimaldaksid nõuda hüvitatud summat sisse kahjude eest vastutavalt isikult või tegutseb viisil, mis raskendab tagasinõude õiguse teostamist Kindlustusandja poolt;
- 3.1.3. kui kindlustusvõtja, soodustatud isik ja kindlustatu ei täida käesolevate kindlustustingimuste III osa punkt 2.2.4 nõudeid;
- 3.1.4. kui kindlustusvõtja, kindlustatu ja soodustatud isik ja seotud isikud ei täida käesolevate kindlustustingimuste III osa punkt 2.2.2. nõudeid, välja arvatud kui on tõendatud, et kindlustusandja sai kindlustusjuhtumist õigeaegselt teada või kui kindlustusjuhtumi teade ei mõjuta kindlustusandja kohustust maksta kindlustushüvitist;
- 3.1.5. kindlustusvõtja ja/või kindlustatud isik ja/või soodustatud isik ei rakenda mõistlikke meetmeid kahjude ennetamiseks või nende ulatuse vähendamiseks;
- 3.1.6. kindlustusvõtja ja/või kindlustatud isik ja/või soodustatud isik ei täida kindlustuslepingu tingimusi või Kindlustusandja mõistlikke juhiseid ja ohutusnõudeid, mis on seotud kindlustusrisiki vähendamisega;
- 3.1.7. kindlustusvõtja ja/või kindlustatud isik ja/või soodustatud isik ei võimalda kindlustusandjal kahjude suurst ja põhjuseid nõuetekohaselt hinnata;
- 3.2. Kindlustushüvitis ei kuulu väljamaksmisele:
- 3.2.2. kui kindlustusjuhtumi põhjuseks oli kindlustusvõtja, kindlustatud isiku või soodustatud isiku tahtlus või raske hooletus;
- 3.2.3. kui kindlustushüvitise nõue põhineb pettusel, st kindlustusvõtja, kindlustusvõtjaga seotud isikud, kindlustatud isik või soodustatud isik on püüdnud kindlustusandjat eksitada, moonutades fakte või esitades väärar, eksitavat või mittetäielikku teavet, suurendades seeläbi põhjendamatu kahju suurst;
- 3.2.4. kui kahjujuhtumi toimumise fakt ei ole kinnitamist leidnud pädevate ametiasutuste poolt, millistele on viidatud käesolevate kindlustustingimuste III osa punktis 2.2.1;
- 3.2.5. kui kahju on täies ulatuses hüvitatud kahju tekitamise eest vastutava isiku poolt;
- 3.2.6. kui kindlustusleping on sõlmitud pärast kahjujuhtumi toimumist;
- 3.3. Kindlustusandja on kohustatud tõendama selliste asjaolude esinemist, mis annavad talle õiguse keelduda kindlustushüvitise väljamaksmisest või mis tingivad kindlustushüvitise vähendamise.
- 3.4. Kui Kindlustusandja otsustab kindlustushüvitise või selle osa maksmisest keelduda, peab kindlustusandja hindama kindlustusvõtja süüd, rikkumise olulisust, rikkumise ja tagajärgede vahelist kausaalset seost ning rikkumisega põhjustatud kahjude ulatust kogukahjus.

3. Kindlustushüvitise vähendamine ja selle väljamaksmisest keeldumine.

- 3.1 Kindlustusandjal on õigus vähendada kindlustushüvitist ulatuses, milles kindlustusvõtja-poolsete kohustuste rikkumine avaldas mõju kahju tekkimisele, selle suurusele või tagasinõude esitamise võimalustele :

IV osa – Ehituse koguriskikindlustuse eritingimused

Eritingimusi kohaldatakse ainult siis, kui eritingimus(ed) on poliisile märgitud.

002 Ristvastutuse kindlustuskaitse

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et erinevalt kindlustustingimustes märgitud laieneb vastutuskindlustuse kindlustuskaitse kindlustatud isikute omavahelistele nõuetele nii, nagu iga osapoollega oleks sõlmitud eraldi kindlustusleping. Käesoleva eritingimuse kindlustuskaitse kehtib eeldusel, et Kindlustusvõtja on tasunud kokku lepitud lisamakse. Kindlustusandja ei hüvita käesoleva eritingimuse alusel:

- Kahjusid, mis on tekkinud Ehituse koguriskikindlustuse tingimuste varakindlustuse osa alusel kindlustatud või kindlustamisele kuuluvatele kindlustusobjektidele.

- Isikukahju, mis oleks hüvitatav Tööandja vastutuskindlustuse lepingu alusel.

Kindlustusandja hüvitab kõigi kindlustatud isikute poolt tekitatud kahjud kokku maksimaalselt kindlustuspoliisil märgitud hüvitispiiri ulatuses nii ühe kahjujuhtumi kohta kui ka kogu kindlustusperioodi jooksul kokku.

003 Harilik hooldusperioodi kindlustuskaitse

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et varakindlustuse kindlustuskaitse laieneb kindlustuslepingus märgitud hooldusperioodile. Hüvitatakse kindlustatud töövõtjate poolt lepinguliste hooldustööde tegemise käigus või ehitusperioodil tehtud ehitus- või montaaživigade kõrvaldamise käigus põhjustatud kindlustuslepinguga kindlustatud Tööde kahjustumine või hävimine. Käesoleva eritingimuse kindlustuskaitse kehtib eeldusel, et Kindlustusvõtja on tasunud kokku lepitud lisamakse.

004 Laiendatud hooldusperioodi kindlustuskaitse

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et varakindlustuse kindlustuskaitse laieneb kindlustuslepingus

märgitud hooldusperioodile. Hüvitatakse kindlustusobjektiks oleva ehitise või monteeritava seadme kvaliteetse osa hävimine või kahjustumine:

1. Mis on põhjustatud kindlustatud töövõtjate poolt lepinguliste hooldustööde tegemise käigus või ehitusperioodil tehtud ehitus- või montaaživigade kõrvaldamise käigus.

2. Mis on põhjustatud kindlustatu poolt ehitusperioodil teostatud Puuduliku töö või kindlustatu poolt ehitusperioodil kasutatud Defektse materjali tõttu. Käesoleva eritingimuse kindlustuskaitse kehtib eeldusel, et Kindlustusvõtja on tasunud kokku lepitud lisamakse.

006 Lisatasud ületundide, öötöö, riiklikel pühadel töötamise eest, kiirvedude lisakulu.

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et varakindlustuse kindlustusjuhtumi korral hüvitatakse järgmised Kindlustatu lisakulutused kindlustusjuhtumist tingitud kahju kõrvaldamiseks: lisatasud ületunnitöö, öötöö, riiklikel pühadel töötamise eest. Hüvitatakse ka kulutused kindlustusobjekti taastamiseks vajalike veoste kiirendatud kohaletoi-

metamiseks. Ei hüvitata õhustranspordi kulusid. Kui varakahju tekkimisel on kahjustunud kindlustusobjekti(de) kindlustusumma väiksem nende taastamis- või taassoetamisväärtusest (alakindlustus), siis käesoleva eritingimuse alusel hüvitatavate lisakulude summat vähendatakse samas proportsioonis.

Käesoleva eritingimuse kindlustuskaitse kehtib eeldusel, et Kindlustusvõtja on tasunud kokku lepitud lisamakse.

007 Õhustranspordi lisakulud.

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et varakindlustuse kindlustusjuhtumi korral hüvitatakse Kindlustatu kulutused õhustranspordile, kui need on vajalikud kindlustusobjekti kindlustusjuhtumieelse seisukorra taastamiseks.

Kindlustusandja hüvitab kahjud käesoleva eritingimuse alusel kindlustuspoliisil märgitud hüvitispiiri ulatuses nii ühe kahjujuhtumi kohta kui kindlustusperioodi jooksul kokku.

Käesoleva eritingimuse kindlustuskaitse kehtib eeldusel, et Kindlustusvõtja on tasunud kokku lepitud lisamakse.

010 Välistus – üleujutus.

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et Kindlustusandja ei hüvita Kindlustatule kahju, mis on otseselt või kaudselt põhjustatud tulvaveest ja/või üleujutusest.

013 Varakindlustuse kaitse ladustamisel väljaspool ehitusplatsi

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et varakindlustuse kindlustuskaitse laieneb väljaspool ehitusplatsi kindlustuspoliisile märgitud territooriumil ladustatava vara hävimisele või kahjustumisele. Käesoleva eritingimuse kindlustuskaitse kehtib eeldusel, et Kindlustusvõtja on tasunud kokku lepitud lisamakse. Kindlustuskaitse ei laiene varale, mida toodetakse, töödeldakse või ladustatakse tootja, vahendaja või tarnija ruumides. Kindlustusandja ei hüvita Kindlustatule kahju, mis on põhjustatud laohoonete ning ladustamisplatside üldtunnustatud kahjuennetusmeetmete eiramisest. Nende meetmete hulka kuuluvad eelkõige nõuded, mille kohaselt:

1. Peab olema tagatud, et ladustamisala on suletud (kas hoone või tarastatud territoorium), valvatud ning tuleohtusnõuded on täidetud vastavalt asukohale ning ladustatava vara liigile.

2. Ladustatavate materjalide grupid peavad olema eraldatud üksteisest tulekindlate seintega või nende vahel peab olema tuleohutusküla, mille laius peab vastama Eesti Vabariigis kehtivate õigusaktidega kehtestatud nõuetele.

3. Kohtades, kus üleujutus või sademetest tingitud tulvavesi esinevad sagedamini kui kord 20 aasta jooksul, tuleb ladustamiskoha valikul arvesta üleujutuse ohuga ning võtta kasutusele meetmed võimalike üleujutuse poolt tekitatavate kahjude vältimiseks

100 Kindlustuskaitse masinate ja seadmete testimisel

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et kindlustusperioodi pikendatakse sisseseade (ma-

sinate) testimisperioodi võrra, kuid mitte üle 4 (nelja) nädala, arvates testimise alguskuupäevast. Kui osa sisseseadest või üks või mitu masinat on testitud ning võetud kasutusele või antud tellijale üle, siis lõppeb eelnimetatud masinate või sisseseade osas kindlustuskaitse. Ülejäänud masinatele ja sisseseadele kindlustuskaitse jätkub.

Lisaks on kokku lepitud, et masinatele ja seadmetele nende testimisperioodil ei kehti käesolevate kindlustustingimuste varakindlustuse osa välistuste punkt 4.1.4. ja 4.1.6, kuid kehtestatakse järgnev välistus:

“Hüvitamisele ei kuulu kindlustusobjekti kahjustumine või hävimine, mille põhjuseks on Projekteerimisviga, Defektne materjal või metallivalu, samuti Puudulik töö, välja arvatud puudulik monteerimine.”

Kasutatud masinate või seadmete korral lõppeb kindlustuskaitse vahetult enne testimise alustamist.

102 Maa-aluseid kaableid, torustikke ja muid maa-aluseid kommunikatsioone puudutavad eritingimused

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et Kindlustusandja hüvitab Kindlustatule olemasolevate maa-aluste kaablite ja/või torustike või muude maa-aluste objektide hävimise või kahjustumise ainult siis, kui Kindlustatu on enne tööde alustamist esitanud järelepärimise pädevatele ametkondadele nimetatud kaablite, torustike ja/või muude maa-aluste objektide täpse asukoha kohta, vormistanud nõuetekohased kooskõlastused ning on rakendanud oma võimaluste piires nõutavaid mõistlikke ohutusmeetmeid nimetatud objektide kahjustumise vältimiseks.

Kindlustushüvitis katab otsesed kulutused kaabli, torujuhtmete ja/või muude maa-aluste objektide kindlustusjuhtumi järgsele remondile. Ei hüvitata kommunikatsioonide kahjustamisest põhjustatud kaudseid kahjusid, nõudeid, trahve ja/või saamata jäänud tulu.

113 Ehitusmaterjali maismaal transportimisel tekkinud kahju

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et varakindlustuse kindlustuskaitset laiendatakse kahjule, mis on tekkinud ehitusmaterjali transportimisel maismaal veose lähtekohast ehitusplatsile. Kindlustuskaitse kehtib ehitusmaterjali transportimisel Eesti Vabariigis, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti. Ei hüvitata kahjusid, mis on tekkinud õhu-ja veetranspordi kasutamisel.

Antud eritingimuse alusel hüvitatakse maksimaalne kahjusumma ei tohi ületada Kindlustuspoliisile märgitud hüvitislimiiti.

Käesoleva eritingimuse kindlustuskaitse kehtib eeldusel, et Kindlustusvõtja on tasunud vastava kokkulepitud lisamakse.

115 Projekteerimisvead

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et käesolevate kindlustustingimuste varakindlustuse osa välistuste punkti 4.1.4. ei kohaldata ja punkt 4.1.6 sõnastatakse järgnevalt:

Kindlustusandja ei hüvita kulusid Defektsest materjalist, Puudulikust tööst või Projekteerimisviga-

dest tingitud purunenud detailide või Defektse materjali asendamiseks/parandamiseks.

Kui Defektne materjal, Puudulik Töö või Projekteerimisvead põhjustavad kahju kindlustusobjekti kvaliteetsele osale, hüvitab kindlustusandja kvaliteetsele osale tekkinud kahju kindlustuslepingus kindlaksmääratud ulatuses.

Käesoleva eritingimuse kindlustuskaitse kehtib eeldusel, et Kindlustusvõtja on tasunud kokku lepitud lisamakse.

117 Vee, kanalisatsiooni või muu välistrassi torustike ehitamisel tekkinud kahju

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et Kindlustusandja hüvitab Kindlustatule torustike, kraavide ja šahtide üleujutusest või mudaga ummistumisest tingitud kindlustusobjekti hävimise, kahjustumise või vastutusest tulenevad kahjud maksimaalselt poolte vahel kokkulepitud osaliselt avatud või täielikult lahti kaevatud kraavi pikkuse ulatuses. Ühe avatud või täielikult lahti kaevatud lõigu pikkus meetrites märgitakse kindlustuspoliisile.

Kui avatud või täielikult lahti kaevatud lõigu pikkust pole kindlustuspoliisile märgitud, loetakse kindlustuskaitse kehtivaks kogu kraavi pikkuse ulatuses.

Kindlustusandja hüvitab kahju ainult juhul kui:

1. torud on vahetult pärast paigaldamist järk-järgulise tagasitaitmisega fikseeritud nii, et kraavi veega täitumisel torude asend ei muutu;
2. torud on viivitamatult pärast paigaldamist suletud, et takistada vee, muda jms sissetungi;
3. avatud kraavilõigud on täidetud tagasitaitetega viivitamatult pärast torude surveproovi lõpetamist.

119 Tellija olemasolev ehitus või Kindlustatule kuuluv või tema valduses või kontrolli all olev ehitus

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et varakindlustuse kindlustuskaitse laieneb Tellija olemasolevale ehitisele või Kindlustatule kuuluvale või tema valduses või kontrolli all olevale ehitisele. Hüvitatakse kahjud, mis on põhjustatud või mis tulenevad käesoleva kindlustuslepinguga kindlustatud Tööde teostamisest ehitusperioodil. Kindlustatud ehitus ning selle hüvitislimiit märgitakse Kindlustuspoliisile.

Kindlustusandja hüvitab Kindlustatule olemasoleva ehitise hävimise või kahjustumise ainult siis, kui enne ehitustööde algust on ehitus kahjustamata ning kasutusele on võetud vajalikud ohutusabinõud.

Kindlustusandja hüvitab vibratsioonist ja toestuselementide eemaldamisest või nõrgestamisest põhjustatud kahjud Kindlustatule vaid kindlustatud ehitise osalisel või täielikul sissevarisemisel, mitte aga kergete kahjustuste korral, mis ei avalda mõju hoone stabiilsusele ega sea ohtu selle kasutajaid.

Kindlustusandja ei hüvita kindlustatule:

1. kahjusid, mida on võimalik ette näha ja ennetada, arvestades ehitustööde liiki ning teostusviisi.
2. kindlustusperioodi jooksul tehtavaid kulutusi kahjude vältimiseks ja vähendamiseks.

Käesoleva eritingimuse kindlustuskaitse kehtib eeldusel, et Kindlustusvõtja on tasunud kokkulepitud lisamakse.

120 Vibratsioon, toetuselementide eemaldamine või nõrgestamine

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et erinevalt kindlustustingimustes märgitust laieneb vastutuskindlustuse kindlustuskaitse Kolmandate isikute nõuetele, mis on tingitud Kolmandate isikute varale vibratsioonist või toetuselementide eemaldamisest või nõrgestamisest põhjustatud kahjustustest.

Kahjud hüvitatakse tingimusel et:

1. Et nende tagajärjel on tekkinud hoonete, rajatiste, varaja/või pinnase, osaline või täielik sissevarisemine ja kindlustatu on vastutav kahjude tekkimise eest;
2. Kahjustatud hooned, rajatised, vara ja või pinnas olid enne ehitustööde algust kahjustamata ja kasutusele olid võetud kõik mõistlikud kahju ärahoidmiseks vajalikud ohutusabinõud ;
3. Kindlustatu on(vajadusel) enne ehitustööde algust koostanud omal kulul aruande ohustatud hoonete, rajatiste, vara ja/või pinnase seisukorrast. Kindlustusandja ei hüvita Kindlustatu vastutusest tulenevat kahju:

1. mida on võimalik mõistlikult ette näha, arvestades ehitustööde liiki ja tööde teostamise viisi;
2. mis ei avalda mõju hoonete, rajatiste või pinnase stabiilsusele ega ohusta nende kasutajaid;
3. mis on seotud kulutustega kahjude tekkimise ennetamiseks ja vähendamiseks, kui nende vajadus ilmneb alles ehitusperioodil.

Käesoleva eritingimuse kindlustuskaitse kehtib eeldusel, et Kindlustusvõtja on tasunud kokkulepitut lisamakse.

121 Vaiatöid, vundamente, tugimüüre ja sulundseinu puudutavad eritingimused

Kindlustuslepingu pooled on kokku leppinud, et Kindlustusandja ei hüvita Kindlustatule kulutusi, mis on tekkinud seoses:

1. vaiade ja tugimüüride elementide asendamisega või parandamisega, mis on:
  - a. paigaldatud valesse kohta või valesti või kinni kii- lunud nende ehitamise käigus;
  - b. rammimisel või vaia väljatõmbamisel kahjustu- nud või täielikult purunenud;
  - c. kahjustunud või mittetöökorras rammimissead- me või manteloru tõttu jäänud lõpuni sisserammii- mata;
2. sulundseina sulundvaiade tiheduse taastamisega;
3. sulundseina lekete likvideerimisega;
4. tühimike täitmise ja kadunud täiteaine asendamisega;
5. olukorraga, kus vaiad või teised vundamendie- lemendid ei ole läbinud staatilist katsetust või pole saavutanud oma planeeritavat kandevõimet;
6. vaiade mõõtmete või kuju taastamisega.

Käesolev lisaklausel ei puuduta loodusjõudude poolt tingitud kahjusid. Tõendite esitamise kohus- tus kahjujuhtumi toimumise ja käesolevate eritin- gimuste punktides 1-6 sätestatud välistuste puu- dumise kohta lasub Kindlustatul.

V osa - Ohutusnõuded

- 1.1.1. Tööd tuleb teostada vastavalt valdkonna õigusakti- dele, ehitusnormidele ning projektikohaselt, järgi- des tööjooniseid, paigaldusjuhiseid, projekteerija juhiseid ning head ehitustava.
- 1.1.2. Tööde tegemiseks peab olema õigusaktidega ette- nähtud ehitusluba või kohaliku omavalitsuse kirja- lik nõusolek.
- 1.1.3. Tööde teostamine tuleb dokumenteerida.
- 1.1.4. Ehitusplats peab olema piiratud ja tähistatud nii, et oleks takistatud kolmandate isikute pääs ehitus- platsile.
- 1.1.5. Tööde teostamise ajal tuleb rakendada meetmeid liiklejate ohutuse tagamiseks ehitusplatsi vahetus läheduses.
- 1.1.6. Kahju tekkimise ohu ilmnemisel tuleb alusitada kaitse- ja päästetegevusega (nt. paigutada ümber vara, kui seda ähvardab veetaseme tõus, torm, maalihe).
- 1.1.7. Ehitise lahtised avad (avatud katus, aknaavad jms) peavad sademetest tingitud kahju vältimiseks ole- ma kaetud ajutise kattega. Kate peab olema sade- mekindel, kindlalt kinnitatud ning peab olema ta- gatud sadevete äravool.
- 1.1.8. Kindlustusobjekti projekteerimisel, Tööde planeerimisel ja teostamisel tuleb arvestada ilmastiku- nähtuste (nt üleujutus) ettenähtava esinemissage- dusega ja ulatusega kindlustuskohas.
- 1.2. Tuleohutus ja tuletööd
  - 1.2.1. Ehitusele tuleb määrata tuleohutuse eest vastutav isik.
  - 1.2.2. Tulekahju puhuks peab olema koostatud kirjalik tegevusplaan, millest peavad olema instrueeri- tud kõik töötajad. Tegevusplaan peab sisaldama juhtnõure inimeste päästmiseks, tulekahjust tea- tamiseks, esmaste tulekustutusvahendite kasuta- miseks ja tulekahju korral muude toimingute teos- tamiseks.
  - 1.2.3. Kindlustuskoht peab olema varustatud esmaste tu- lekustutusvahenditega vastavalt kehtivatele õigus- aktidele. Esmased tulekustutusvahendid peavad olema igal ajal töökorras. Esmaste tulekustutusva- hendite asukohad peavad olema selgelt märgista- tud ja hõlpsalt ligipääsetavad.
  - 1.2.4. Tuletööd. Tuletööde teostamisel järgitakse õigus- akte. Tuletööde korraldamiseks ajutisel töökohal väljastatakse tuletööde luba. Tuletööde teostamisel koristatakse ümbritsev ala tuleohtlikest jäätme- test ja esemetest ning töökoha läheduses asuvad tuleohtlikud konstruktsioonid kaetakse katte või vaheseinaga või pihustatakse veega üle. Töökoht peab olema varustatud esmaste tulekustutusva- henditega. Tööde teostamise ajal ja pärast nende lõpetamist peab tuletööde kohas ja seda ümbritse- val alal olema tagatud järelevalve. Eespool maini- tud ettevaatusabinõud kehtivad selliste tuletööde suhtes nagu keevitamine, leeklõikamine, lahtise leegiga polümeerkatmine, metallilõikamine, kuu- ma õhujoaga töötamine ja muud tööd, mille käigus temperatuur tõuseb üle 200°C või tekivad säde- med.
  - 1.2.5. Lõhkamistöde tegemisel tuleb järgida kehtivaid erinõudeid.
  - 1.2.6. Kõrge tuleohtlikkusega ainete või plahvatusohtlike ainete käitlemisel tuleb järgida nende ainete käit- lemiseks kehtestatud nõudeid.

- 1.2.7. Tuletõrjevee allikad peavad olema selgelt märgistatud ja aastaringiselt ligipääsetavad.
- 1.3. Puhtus ja korrashoid
- 1.3.1. Tuleohutuse tagamiseks tuleb kindlustuskoha ruumid ja territoorium puhastada tuleohtlikust prahist ja -jäätmest.
- 1.3.2. Tuleohtlikke jäätmepilete tuleb hoida ohutus kauguses või tulekindlates hoidlates.
- 1.3.3. Tööde tegemisel tuleb kasutusele võtta tolmu levimist takistavad meetmed. Hoone piirkond, kus teostatakse töid, tuleb muust hoonest eraldada, et vältida kahjulike mõjude levikut (tolm, pritsmed, sädemed, tule levik jms).
- 1.4. Suitsetamine. Suitsetamine on lubatud ainult suitsetamist lubava sildiga märgistatud kohas. Suitsetamise koht peab olema varustatud ohutusnõuetele vastavate tuhatoosidega, mida tühjendatakse regulaarselt. Suitsetamine on keelatud kohas, kus on tuleohtlikke või plahvatusohtlikke aineid.
- 1.5. Ladustamine
- 1.5.1. Ladustamiskohtade valikul tuleb arvestada ehitusmaterjalide tuleohtlikkust ja tulekahju levimise võimalikkust.
- 1.5.2. Tuleohtlikud ja kergesti süttivad materjalid tuleb ladustada teistest materjalidest eraldi.
- 1.5.3. Hoonete seinte lähedusse ei tohi ladustada tuleohtlikke aineid, materjale, masinad või seadmeid. Kuja laius peab vastama Eesti Vabariigis kehtivate õigusaktidega kehtestatud nõuetele.
- 1.5.4. Ehitusmaterjali ladustamise kohale tuleb tagada juurdepääs.
- 1.5.5. Ehitusmaterjale tuleb ladustada selliselt, et nad oleks kaitstud maapinnast lähtuva niiskuse ning ilmastikuolude eest. Ilmastikuolude suhtes tundlike materjale tuleb kaitsta (katta kinni, tagada vajalik tuulutus vms).
- 1.5.6. Tuleohtlikke vedelikke ja kergestisüttivaid aineid hoitakse töötegemise kohas minimaalses koguses, mis on vajalik tööülesannete täitmiseks ning mis ei ületa ühe tööpäeva tarvidust.
- 1.5.7. Tuleohtlikke vedelikke ja kergesti süttivaid aineid tuleb hoida hermeetiliselt suletavas taaras.
- 1.6. Elektriseadmete ja ajutiste kütteseadmete kasutamine
- 1.6.1. Ajutiste kütteseadmete kasutamisel järgitakse seadmete kasutusjuhendit. Ajutisi kütteseadmeid ei tohi jätta järelevalveta. Kütteseadmete paigaldamisel järgitakse nende kohustuslikku ohutuskaugust. Ajutised kütteseadmed tuleb kindlalt kinnitada ja neid ei tohi kinni katta.
- 1.6.2. Elektriseadmete rikked kõrvaldatakse viivitamatult. Elektriseadmed, mida väljaspool tööaega ei kasutata, lülitatakse välja.
- 1.6.3. Elektriseadmed ja -mootorid peavad olema kuivad ja neid tuleb regulaarselt puhastada. Mootorikaaned puhastatakse tolmust ja mustusest, et jahutusfunktsioon ei oleks takistatud. Jahutusvõred ei tohi olla blokeeritud.
- 1.6.4. Ajutine elektrijuhtmetistik peab olema kaitstud mehhaaniliste vigastuste eest.
- 1.6.5. Tulekahju või avari korral peab olema võimalus elektrivool kiiresti välja lülitada. Lülitusseadmed peavad olema kergesti ligipääsetavas kohas, pealülitid peavad olema märgistatud.
- 1.7. Ehitusmasinad ja -seadmed
- 1.7.1. Ehitusmasinad ja -seadmeid (edaspidi masinad) tuleb kasutada järgides tootja nõudeid, kasutusjuhendit, kehtivaid õigusakte ning ametkondlikke ohutusnõudeid.
- 1.7.2. Masinate paigaldamisel, käitamisel ja tehnohooldusel (hooldusintervallid, materjalid, õlid jne) järgitakse masina tootja tehnilistes dokumentides esitatud nõudeid. Masinad õlitatakse ning ülekanterihmade ja konveierlintide seisukorda kontrollitakse. Hüdraulilised torud peavad olema kaitstud ja neile ei ole lubatud avaldada ülemäärast mehhaanilist või termilist mõju.
- 1.7.3. Masinatel avastatavad defektid, nagu näiteks õlilekked, liigne vibratsioon, juhtmeühenduste sädelmine, juhtmete vigastatud isolatsioon ja muud sarnased puudused tuleb kõrvaldada viivitamatult.
- 1.7.4. Keelatud on masinate kasutamine tingimustes, mis ei vasta masinate tehnilistele tingimustele või tootja nõuetele, näiteks lubatud tõstekoormuse ületamine.
- 1.7.5. Masina kasutamine eesmärgil, milleks masin ei ole ette nähtud, on keelatud.
- 1.8. Kaevetööd
- 1.8.1. Tööde tegemisel peab arvestama pinnase varisemis- ja liikumisohtuga. Peab arvestama põhja – ja pinnasevee taseme muutusega ning vältima ehituskaeviku veega täitumist ja/või varisemist.
- 1.8.2. Kaevetöödel tuleb järgida kõiki asjakohaseid ohutusnõudeid, õigusakte ning ametkondlikke ohutusseeskirju.
- 1.8.3. Enne kaevetööde ja pinnasetööde alustamist tuleb selgitada ehitusplatsi läbivate maa-aluste kaablite, torustike ja muude kommunikatsioonide paiknemine. Kaablite, torustike ja kommunikatsioonide valdajalt tuleb hankida vajalikud asendiplaanid ning vajalikud kooskõlastused ja kaaveload.
- 1.9. Vibratsioon
- 1.9.1. Tööde tegemiseks, millega kaasneb vibratsioon (näiteks vaiade rammimine) või lööklaine, tuleb valida sellised töömeetodid, millega ei tekitata kahju tööobjektile või muule varale.
- 1.9.2. Tööde planeerimisel tuleb arvesse võtta kõiki ohustatud ehitise kahjustumise või hävimise ennetamise meetmeid, ohustatud ehitist tuleb kaitsta, toetada konstruktsioonid jms.
- 1.10. Lammutustööd
- 1.10.1. Enne lammutustöö alustamist peab kindlaks tegema, et lammutatav objekt on lahutatud kõigist võimalikest elektri-, gaasi-, vee- ja muudest ühendustest.
- 1.10.2. Asbesti sisaldavate ehitiste lammutamisel tuleb järgida kehtivaid erinõudeid.
- 1.11. Kaitse murdvarguse ja vandalismi eest
- 1.11.1. Ehitusplats peab olema turvatud (vt käesolevate kindlustustingimuste I osa punkt 1.8)
- 1.11.2. Ehitusmasinad tuleb väljaspool tööaega hoida turvatud ehitusplatsil või kui see ei ole võimalik (näiteks teedeehituse korral) mõnel muul turvatud territooriumil.
- 1.11.3. Väljaspool tööaega tuleb kõik väiketööriistad paigutada ruumi, soojakusse või konteinerisse, mis on lukustatud ning varustatud valvesignalisatsiooniga, mille häire edastatakse turvaettevõttesse või ehitusplatsi valvurile.
- 1.11.4. Ehitisest või ruumidest lahkudes suletakse ja lukustatakse kõik ukse, aknad, luugid ning muud ehitise ja ruumide avad sellisel viisil, et ilma vara asukohta juurdepääsu piiravat barjääri või lukku lõhkumata ei ole võimalik kindlustuskohta sisene-

- da. Ehitisest või ruumidest lahkudes aktiveeritakse kindlustuslepingus sätestatud turvahäiresüsteem.
- 1.11.5. Kindlustusvõtja peab tagama, et turvahäiresüsteemi käivitumisel ja häiresignaali saamisel kontrollib kindlustuskohaks olevat ehitist, või ruume nii väljast kui ka seest turvafirma töötaja või kindlustatud isiku esindaja.
  - 1.11.6. Kolmandad isikud ei tohi saada võtmeid ja turvahäiresüsteemi koode enda valdusesse. Võtme või koodi kaotamise korral või kui kolmandad isikud saavad ebaseadusliku juurdepääsu võtmele või koodile, vahetab kindlustatud isik luku või koodi viivitamatult.
  - 1.11.7. Turvakaamerate salvestisi säilitatakse vähemalt 7 päeva.
  - 1.12. Veevarustus-, kanalisatsiooni-, kütte- ja jahutusüsteemid.
    - 1.12.1. Ehitusplatsil ja hoonetes paiknevate torude ja mahutite asukohad tuleb välja selgitada, et vältida nende kahjustamist või ummistumist ja tagada nende kaitse külmumise vastu.
    - 1.12.2. Torustiku täitmisel ja katsetustöödel tuleb tagada piisav järelevalve ning kohene reageerimine võimaliku lekke korral. Ehitise osi, töövahendeid, seadmeid ja materjale, mida vedelikud võivad kahjustada, tuleb võimaliku lekke eest kaitsta.
    - 1.12.3. Tühjalt seisvates ehitistes või ruumides peab veetorustik, küttesüsteem, ventilatsiooni- või konditsioneerisüsteem ja kanalisatsioonitorustik olema tühjendatud. Külmunud torude ülessulatamine lahtise leegiga ei ole lubatud.